EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2013 04 29
COM(2013) 242 final

2013/0128 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

suteikti makrofinansinę pagalbą Jordanijos Hašimitų Karalystei

{SWD(2013) 151 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindas ir tikslai**

Nuo 2011 m. pradžios Jordanijos ekonomikai didelį poveikį darė vietos įvykiai, susiję su Arabų pavasariu ir besitęsiančiais neramumais regione, visų pirma kaimyniniuose Egipte ir Sirijoje. Drauge su pablogėjusia padėtimi pasaulyje, politiniai pokyčiai Jordanijoje labai paveikė išorės pajamas ir suvaržė viešuosius finansus. Sumažėję turistų ir TUI srautai, išaugusios tarptautinės energijos kainos ir nuolatiniai gamtinių dujų tiekimo iš Egipto sutrikimai, privertę Jordaniją vietoj iš Egipto importuojamų dujų elektros gamybai naudoti brangesnį kurą, stabdė augimą ir gerokai pablogino mokėjimų balansą bei fiskalinę būklę. Jordanijai taip pat pakenkė sustiprėjusi Sirijos krizė, visų pirma dėl pabėgėlių srautų ir susijusių fiskalinių pasekmių. Nors iki šiol Jordanijai pavyko išlaikyti makroekonominį stabilumą, be kita ko, didelėmis fiskalinės konsolidacijos pastangomis ir pasinaudojus finansine užsienio pagalbos teikėjų parama, mokėjimų balanso ir finansavimo poreikiai tebėra dideli.

Pirmąjį 2012 m. pusmetį smarkiai sumažėjus tarptautinėms atsargoms, Jordanijos valdžios institucijos sudarė 2 mlrd. USD (800 % kvotos) 36 mėnesių rezervinį susitarimą su TVF, patvirtintą 2012 m. rugpjūčio mėn.

Atsižvelgdama į blogėjančią ekonominę situaciją ir perspektyvas, 2012 m. gruodžio mėn. Jordanijos vyriausybė paprašė ES 200 mln. EUR makrofinansinės pagalbos. Komisija ketina pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą dėl makrofinansinės pagalbos Jordanijos Hašimitų Karalystei, kuri būtų suteikta vidutinės trukmės paskolos forma ir neviršytų 180 mln. EUR. Šis pasiūlymas pagrįstas SESV 212 straipsniu.

ES makrofinansinė pagalba padėtų patenkinti įgyvendinant TVF programą likusius Jordanijos išorės finansavimo poreikius 2013 m. ir 2014 m. Makrofinansinė pagalba padėtų Jordanijai šalinti užsilikusias Arabų pavasario ir jos energetikos sektoriaus patirtų išorės sukrėtimų ekonomines pasekmes. Ji sumažintų ekonomikos trumpalaikius mokėjimų balanso ir fiskalinius sunkumus, padėtų įgyvendinti su TVF ir Pasaulio banku suderintas koregavimo ir reformų programas, taip pat reformas, suderintas pagal ES biudžeto paramos operacijas (įskaitant 40 mln. EUR „Gero valdymo ir vystymosi sutartį“, finansuojamą pagal „Paramos partnerystei, reformoms ir integraciniam augimui programą“ (SPRING)).

Siūloma pagalba skatintų taikyti politikos priemones, skirtas viešųjų finansų valdymui ir mokesčių reformai gerinti, tuo pačiu stiprinant socialinio saugumo tinklą (be kita ko, tikslingiau panaudojant praėjusį lapkritį įdiegtą pinigų pervedimo sistemą siekiant kompensuoti namų ūkiams energetikos subsidijų sistemos reformos poveikį), priemones, skirtas reglamentavimo sistemai ir investicijų klimatui gerinti, taip pat reformas, skirtas nedarbui mažinti ir dalyvavimui darbo rinkoje, visų pirma moterų dalyvavimui, skatinti.

Siūloma makrofinansinė pagalba atitinka politinius ir finansinius ES pažadus, duotus Jordanijos valdžios institucijoms 2012 m. vasario mėn. ES ir Jordanijos darbo grupės susitikime. Ji taip pat atitinka naujosios pietinio Vidužemio jūros regiono partnerystės, pasiūlytos Didžiojo aštuoneto (G8) aukščiausio lygio susitikime Dovilyje, tikslus ir naujosios Europos kaimynystės politikos gaires. Tai taip pat parodytų kitoms regiono šalims, kad ES yra pasirengusi ekonomiškai sunkiu metu remti tokias šalis kaip Jordanija, pradedančias eiti politinių reformų keliu.

Tokiomis aplinkybėmis Komisija mano, kad politinės ir ekonominės sąlygos, taikomos siūlomo dydžio ir pobūdžio makrofinansinei pagalbai, yra tenkinamos.

- **Bendrosios aplinkybės**

Dėl regioninių ir politinių neramumų, susijusių su Arabų pavasariu, ir pablogėjusios ekonominės situacijos regione ir pasaulyje nuo 2011 m. Jordanijos ekonominės sąlygos blogėja. Šios aplinkybės turėjo neigiamo poveikio dviem pagrindinėms išorinėms ekonominio augimo varomosioms jėgoms – pajamoms iš turizmo ir tiesioginėms užsienio investicijoms (TUI). Be to, dažni dujų tiekimo iš Egipto sutrikimai privertė vyriausybę vietoj dujų importuoti brangesnę naftą, ir dėl to gerokai išaugo importo išlaidos[1]. Neigiami išorės sukrėtimai prisidėjo prie didelio fiskalinio ir išorės disbalanso susidarymo.

Tokiomis aplinkybėmis, po stipraus ekonomikos augimo, 2000–2009 m. sudariusio maždaug 6,5 %, iš dalies susijusio su palankia išorės aplinka, 2011 m. BVP augimas staiga sumažėjo iki 2,6 %. Vėl išaugus pajamoms iš turizmo ir nepaisant prastų kasybos ir statybos sektorių rezultatų, 2012 m. pirmąjį pusmetį BVP augimas saikingai didėjo iki 2,9 %. Numatoma, kad 2013 m. BVP augimą parems išaugusios TUI energetikos ir bankų sektoriuose, tačiau jis išliks santykinai nedidelis (apie 3 %).

Vartotojų kainų infliacija 2012 m. saikingai didėjo ir pasiekė vidutiniškai 4,8 %, palyginti su 4,5 % 2011 m., nes išaugusių vidaus kuro ir elektros tarifų poveikį iš dalies kompensavo silpna vidaus paklausa. Tikimasi, kad 2013 m. infliacija toliau didės iki vidutiniškai 6,1 %, iš dalies dėl numatomų energijos kainų korekcijų. Nuo 2011 m. vidurio pinigų politika buvo labai suvaržyta siekiant išsaugoti Jordanijos dinarais (JOD) denominuoto turto patrauklumą. Dabartinė fiksuoto keitimo kurso politika (JOD susietas su USD) padėjo įtvirtinti lūkesčius dėl infliacijos.

Dėl minėtų sukrėtimų išorės pozicija nuo 2011 m. pradžios žymiai pablogėjo. 2011 m. einamosios sąskaitos deficitas (įskaitant subsidijas) pasiekė 12 % BVP (be subsidijų – 19 % BVP), palyginti su 7,1 % BVP 2010 m. (be subsidijų – 11,3 % BVP), iš dalies dėl 16,6 % išaugusių importo išlaidų. Iki 2012 m. pabaigos jis dar padidėjo ir pasiekė 17 % BVP (be subsidijų – 20,6 % BVP), nepaisant 15,3 % išaugusių pajamų iš turizmo (daugiausia dėl turistų srauto iš arabų šalių) ir 3,5 % padidėjusių pervedimų. Tačiau prognozuojama, kad 2013 m. einamosios sąskaitos deficitas be subsidijų sumažės iki 12,1 %, atsižvelgiant į didesnį eksporto augimą ir laipsnišką dujų tiekimo iš Egipto normalizavimąsi. TUI trūkumas 2011–2012 m. dar labiau pablogino išorės poziciją. 2011–2012 metų finansavimo poreikiai buvo patenkinti daugiausia dėl užsienio pagalbos, visų pirma iš Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos šalių ir Bretton Woods institucijų, ir mobilizavus tarptautines atsargas, kurios 2011 m. sumažėjo 14 % (iki 10,7 mlrd. USD) ir dar sparčiau mažėjo visus 2012 m., kol metų pabaigoje pasiekė 5,2 mlrd. USD (vos daugiau nei 3 mėnesių importas).

Dėl 2011 m. priimtų socialinių išlaidų paketų, išaugusių energijos importo kainų poveikio biudžetui ir ekonomikos augimo sulėtėjimo viešųjų finansų būklė buvo įtempta. Biudžeto deficitas be subsidijų padidėjo nuo 7,7 % BVP 2010 m. iki 11,7 % 2011 m., o valstybės skola iki 2011 m. pabaigos išaugo iki 70,7 % BVP (nuo 67,1 % BVP 2010 m. pabaigoje). Nors 2012 m. vasario mėn. priimtame biudžete buvo numatytas didelis fiskalinis koregavimas,

[1] Nors sausio viduryje Egipto dujų tiekimas į Jordaniją po beveik dvejų metų sumažinto tiekimo laikinai pasiekė normalų lygį (240 mln. kubinių pėdų per dieną, palyginti su vidutiniškai 40 mln. kubinių pėdų didžiąją 2012 m. dalį), pastaruoju metu jis vėl smuko iki vieno trečdalio normalaus lygio, tuo ir vėl sukeldamas susirūpinimą dėl šalies pirminio energijos šaltinio patikimumo. Be to, iš naujo persvarsčius dujų tiekimo sutartį su Egiptu, jų kaina išaugo maždaug trigubai.

palyginti su 2011 m., iki metų vidurio tapo aišku, kad tai nebeįmanoma dėl didesnių, nei manyta, kuro subsidijų, didesnių darbo užmokesčio išlaidų, susijusių su valstybės tarnybos reforma, didesnių išlaidų pensijoms ir sveikatai, taip pat išlaidų būstui ir medicininei pagalbai Sirijos pabėgėliams[2]. Siekdama sumažinti skolą ir galimus išorės srautų trūkumus, 2012 m. gegužės mėn. Vyriausybė nusprendė imtis papildomų fiskalinių priemonių, sudarančių iki 3,4 % BVP. Tikslas – 2012 m. sumažinti bendrą deficitą maždaug 1,5 procentinio punkto BVP (iki 10,7 % BVP, neskaitant subsidijų).

Su išlaidomis susijusios fiskalinio konsolidavimo priemonės (sudarančios 2,9 % BVP) apėmė: subsidijų 95 oktaninio skaičiaus benzinui, reaktyviniams degalams ir mazutui panaikinimą, subsidijos 90 oktaninio skaičiaus benzinui sumažinimą 13 %, dyzelino kainos padidinimą 6 %, taip pat kapitalo išlaidų ir einamųjų išlaidų sumažinimą. Su pajamomis susijusios konsolidavimo priemonės sudarė 0,4 % BVP ir apėmė, *inter alia*, pardavimo mokesčio už mobiliuosius telefonus ir oro kondicionierius įvedimą, mokesčių už automobilius, lėktuvo bilietus ir alkoholio bei tabako produktus padidinimą ir tam tikrų mokesčių lengvatų panaikinimą.

2012 m. rugsėjo pradžioje Vyriausybė priėmė sprendimą įvesti 6 % mokestį dyzelinui ir panaikinti subsidijas 90 oktaninio skaičiaus benzinui. Tačiau šį sprendimą, kuris yra TVF programos struktūrinis tikslas, iš pradžių sustabdė Karalius. 90 oktaninio skaičiaus benzino liberalizavimas galiausiai įvyko lapkričio viduryje (kartu su subsidijų dyzelinui, žibalui ir dujų buitiniam vartojimui panaikinimu), visiškai laikantis kainų koregavimo struktūrinio tikslo, nustatyto TVF programoje. Nors dėl šių priemonių lapkričio viduryje kilo rimtų socialinių protestų, Vyriausybė kuro kainų koregavimus paliko.

Kaip pažymėta bendrame dialoge dėl ekonominių reformų, kurį praėjusį spalį surengė Komisija kartu su Jordanijos valdžios institucijomis, daugelyje svarbiausių reformų sričių Jordanija padarė didelę pažangą. Reforma apima energijos kainų koregavimą, planus diversifikuoti energijos tiekimą, priemones, skirtas moterų dalyvavimui darbo rinkoje paskatinti, MVĮ finansavimo galimybių didinimo programas ir teisės aktų dėl pajamų apmokestinimo, viešojo ir privačiojo sektorių partneryščių ir socialinio saugumo reformos pateikimą parlamentui. Tačiau dar reikia išspręsti daug struktūrinių reformų uždavinių. Be to, daug teisės aktų pasiūlymų tebėra „užstrigę“ parlamente, o parlamento paleidimas ir 2013 m. sausio pabaigoje surengtų parlamento rinkimų organizavimas dar labiau užvilkino jų priėmimą.

Kaip minėta, 2012 m. rugpjūčio 3 d. TVF valdyba patvirtino 2 mlrd. USD (800 % visos kvotos) 36 mėnesių rezervinį susitarimą su Jordanija. Programa santykinai orientuota į laikotarpio pradžią – 300 % kvotos (iš 800 %) būtų išmokėta pirmais dviem mokėjimais (antroji dalis turi būti išmokėta užbaigus pirmą programos peržiūrą). Pagal programą numatomas priemonių rinkinys, skirtas augimui didinti kartu mažinant jautrumą išoriniams sukrėtimams, visų pirma reformuojant energijos subsidijų sistemą, NEPCO padengiant savo sąnaudas ir skatinant energijos tiekimo diversifikavimą. Taip pat pagal programą numatoma konsoliduoti fiskalinį sektorių veiksmingai racionalizuojant mokesčių sistemą, gerinant mokesčių administravimą ir mažinant išlaidas. 2013 m. numatytos svarios papildomos fiskalinio koregavimo priemonės, įskaitant dyzelino ir žibalo kainų didinimą, mokesčių

[2] Sirijos pabėgėlių krizė daro didelį neigiamą poveikį Jordanijai. Dėl didžiausio Sirijos pabėgėlių srauto (2013 m. sausio mėn. jų buvo maždaug 180 000) ir sparčiausiai augančios pabėgėlių stovyklos (Jordanijos sieną kasdien kerta maždaug 1 000 Sirijos gyventojų) Jordanija yra labiausiai nukentėjusi regiono šalis tuo metu, kai šalis jau ir taip kenčia dėl didžiulio vandens ir elektros trūkumo. Paskaičiuota, kad nuo Sirijos konflikto pradžios biudžeto išlaidos Sirijos pabėgėliams viršija 600 mln. EUR (apie 3 % Karalystės BVP).

lengvatų mažinimą ir galimą akcizo mokesčio didinimą siekiant sumažinti fiskalinį deficitą be subsidijų iki 9,3 % tų metų BVP (su subsidijomis – iki 5,5 %).

Remiantis vėliausiomis turimomis TVF projekcijomis, numatoma, kad išorės finansavimo deficitas TVF programos laikotarpiu (2013–2015 m.) bus 5,9 mlrd. USD, daugiausia dėl didelio (nors ir mažėjančio) einamosios sąskaitos deficito ir poreikio atkurti oficialias užsienio valiutos atsargas. Kadangi 2012 m. pabaigoje atsargos sumažėjo iki kritinio lygio (kaip minėta, vos viršijo minimalų 3 mėnesių importo lyginamąjį standartą), o Jordanijos mokėjimų balansas išlieka itin neatsparus išorės sukrėtimams, visų pirma tolesniems dujų tiekimo iš Egipto sutrikimams ir politiniams įvykiams regione, TVF programa siekiama iš esmės papildyti oficialias atsargas. Atmetus išmokas pagal rezervinį susitarimą ir Pasaulio banko pagal vystymosi politiką suteiktą paskolą, tuos trejus metus Jordanijoje išliks 4,1 mlrd. USD išorės finansavimo deficitas, kurį turi padengti kiti pagalbos teikėjai (Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos šalys, JAV, ES, Prancūzija ir Japonija). Siūloma ES makrofinansinė pagalba leistų padengti maždaug 4,4 % likutinio išorės finansavimo deficito.

- **Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos**

Nėra

- **Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis ir tikslais**

ES jau seniai buvo suinteresuota bendradarbiavimu su Jordanija, pripažindama jos stabilizuojamąjį vaidmenį regione bei abipuses ekonomines ir finansines sąsajas. 2002 m. gegužės mėn. sutartiniai ES ir Jordanijos santykiai buvo įforminti asociacijos susitarimu, kuriuo liberalizuojama prekyba tarp šių dviejų susitarimo šalių ir numatoma stiprinti dvišalį politinį dialogą bei ekonominį bendradarbiavimą. Dvišaliai santykiai buvo dar labiau sustiprinti pagal ES Europos kaimynystės politiką, be kita ko, 2005 m. priėmus penkmečio EKP veiksmų planą, kurį 2010 m. pakeitė naujas penkmečio veiksmų planas, kuriame numatytos pagrindinės tiek politikos, tiek ekonomikos reformų priemonės ir skatinama Jordanijos ir ES reguliavimo konvergencija. Be to, Jordanija yra pirmoji Vidužemio jūros regiono šalis partnerė, su kuria ES vedė technines derybas dėl aukštesnio lygio statuso. Ji taip pat priklauso Vidužemio jūros regiono valstybių sąjungai. Ekonominiai ryšiai su ES taip pat yra svarbūs. 2011 m. ES buvo pirmas Jordanijos importo šaltinis (20,1 %), nors ji tebuvo septinta Jordanijos eksporto paskirties šalis. Kaip minėta, siekdama sustiprinti Jordanijos integraciją į ES bendrąją rinką ES pasiūlė Jordanijai dalyvauti derybose dėl glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškos laisvosios prekybos zonos.

Apibendrinant, nors Jordanijos kelyje į visišką demokratiją pasitaiko sunkumų ir išlieka neužtikrintumo, šalis padarė nemažą pažangą vykdydama politinę ir ekonominę reformą, o tarp ES ir Jordanijos sukurtas stiprus dvišalių santykių pagrindas.

Nuo Arabų pavasario pradžios ES įvairiomis progomis yra išreiškusi pasižadėjimą remti Jordaniją šiai įgyvendinant ekonominę ir politinę reformą. Iš tiesų, ES įsipareigojimas remti Jordanijos politinę ir ekonominę reformą buvo pagrindinė 2012 m. vasario mėn. Amane surengto ES ir Jordanijos darbo grupės susitikimo tema.

Siūlymas teikti makrofinansinę paramą atitinka ES įsipareigojimą remti Jordanijos ekonomines ir politines permainas. Jis taip pat atitinka MFP gaires, pateiktas 2002 m. Tarybos išvadose dėl MFP ir prie jų pridėtame Tarybos pirmininko laiške Komisijos pirmininkui. Visų pirma, kaip išsamiau paaiškinta prie Komisijos pasiūlymo pridėtame Komisijos tarnybų

darbiniame dokumente, pasiūlymas atitinka šiuos principus: išskirtinio pobūdžio, politinių prielaidų, papildomumo, susietumo su sąlygomis ir finansinės drausmės.

Visu MFP laikotarpiu Komisija ir toliau stebės ir vertins, kaip laikomi šių kriterijų, įskaitant politinių prielaidų vertinimą glaudžiai bendradarbiaujant su Europos išorės veiksmų tarnyba.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

MFP teikiama kaip tarptautinės paramos ekonomikai stabilizuoti ir Jordanijos ekonomikos atkūrimo programos dalis. Rengdamos šį pasiūlymą dėl makrofinansinės pagalbos, Komisijos tarnybos konsultavosi su Tarptautiniu valiutos fondu ir Pasaulio banku, kurie jau įgyvendina plataus masto finansavimo programas. Prieš pateikdama pasiūlymą dėl makrofinansinės pagalbos, Komisija konsultavosi su ES valstybėmis narėmis Ekonomikos ir finansų komitete. Komisija taip pat nuolat palaikė ryšius su Jordanijos valdžios institucijomis.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Padedant išorės konsultantams, Komisija atliks Jordanijos valstybės finansų ir administracinių procedūrų kokybės ir patikimumo vertinimą.

- **Poveikio vertinimas**

Makrofinansinė pagalba ir su ja susieta ekonominio koregavimo ir reformų programa padės Jordanijai sumažinti trumpalaikius finansavimo poreikius, kartu paremiant politikos priemones, skirtas vidutinės trukmės laikotarpiu užtikrinti tvirtesnį mokėjimų balansą bei fiskalinį tvarumą ir skatinti tvarų augimą, kaip sutarta su TVF. Ji padės didinti viešųjų finansų valdymo veiksmingumą ir skaidrumą, skatinti fiskalines reformas, kuriomis būtų gerinamas mokesčių surinkimas ir mokesčių sistemos progresyvumas, remti pastangas stiprinti socialinės apsaugos tinklą, skatinti darbo rinkos reformas (skirtas nedarbui mažinti ir dalyvavimui darbo rinkoje, visų pirma moterų dalyvavimui, skatinti) ir padėti priimti priemones, skirtas prekybos ir investicijų reglamentavimo sistemai gerinti.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

- **Siūlomų veiksmų santrauka**

Europos Sąjunga suteikia Jordanijai 180 mln. EUR vertės makrofinansinę pagalbą vidutinės trukmės paskolos forma. Ši pagalba padės patenkinti likusius Jordanijos išorės finansavimo poreikius 2013–2014 m., nustatytus Komisijos remiantis Tarptautinio valiutos fondo skaičiavimais.

Pagalbą planuojama išmokėti dviem dalimis ir, atsižvelgiant į neatidėliotinus finansavimo poreikius, šiek tiek didesnę dalį išmokėti pirmu mokėjimu. Pirmąją dalį numatoma išmokėti 2013 m. antrą pusmetį. Antra dalis, kuri bus išmokama su sąlyga, kad įgyvendinta keletas politikos priemonių, galėtų būti išmokėta 2014 m. pirmą pusmetį. Pagalbą administruos Komisija. Bus taikomos konkrečios nuostatos dėl sukčiavimo ir kitų pažeidimų prevencijos, atitinkančios Finansinį reglamentą.

Kaip įprasta teikiant makrofinansinę pagalbą, mokėjimai turėtų būti atliekami tik jei su TVF pasirašytame rezerviniame susitarime numatytų programos peržiūrų rezultatai yra teigiami. Be to, Komisija ir Jordanijos valdžios institucijos susitarimo memorandume turėtų susitarti dėl konkrečių struktūrinių reformų priemonių. Komisija sieks struktūrinių reformų, skirtų bendram makroekonomikos valdymui ir tvaraus augimo sąlygoms gerinti (pvz., siekiant viešųjų finansų valdymo skaidrumo ir efektyvumo, fiskalinių reformų, socialinio saugumo tinklui stiprinti skirtų reformų, darbo rinkos reformų ir prekybos ir investicijų reglamentavimo sistemai gerinti skirtų reformų).

Sprendimas visą MFP sumą išmokėti paskolų forma yra pagrįstas, atsižvelgiant į Jordanijos išsivystymo lygį (vertinant pagal vienam gyventojui tenkančias pajamas) ir skolos rodiklius. Jis taip pat atitinka Pasaulio banko ir TVF politiką Jordanijos atžvilgiu. Iš tiesų, Jordanija netenkina reikalavimų lengvatiniam finansavimui gauti nei iš Tarptautinės plėtros asociacijos, nei iš TVF Skurdo mažinimo ir augimo fondo.

- **Teisinis pagrindas**

Teisinis šio pasiūlymo pagrindas – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 212 straipsnis.

- **Subsidiarumo principas**

Pasiūlymas priklauso mišriai ES kompetencijai. Subsidiarumo principas taikomas tokiu mastu, kokiu Jordanijos makroekonomikos stabilumo atkūrimo trumpuoju laikotarpiu tikslų valstybės narės negali tinkamai pasiekti pačios, todėl jų geriau siekti Europos Sąjungos lygmeniu. Pagrindinės priežastys – biudžeto apribojimai nacionaliniu lygmeniu ir poreikis užtikrinti patikimą pagalbos teikėjų veiksmų koordinavimą siekiant užtikrinti didžiausią pagalbos mastą ir veiksmingumą.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą: juo nesiekiama daugiau, negu būtina minėtiems makroekonomikos stabilumo atkūrimo trumpuoju laikotarpiu tikslams įgyvendinti, ir jame nenumatyta jokių veiksmų, kurie nėra būtini to siekiant.

Remdamasi TVF skaičiavimais, atliktais atsižvelgiant į rezervinį susitarimą, Komisija nustatė, kad pagalbos suma 2013–2015 m. laikotarpiu padengtų 4,4 % finansavimo trūkumo. Tai atitinka standartines MFP operacijų naštos pasidalijimo taisykles. Atsižvelgiant į pagalbą, kurią Jordanijai įsipareigojo suteikti kiti dvišaliai ir daugiašaliai pagalbos teikėjai ir kreditoriai, laikoma, kad ši ES tenkanti dalis yra tinkama.

- **Pasirinkta priemonė**

Kitos priemonės nebūtų tinkamos, nes nesant pagrindų reglamento dėl makrofinansinės pagalbos, *ad hoc* Europos Parlamento ir Tarybos sprendimai pagal Sutarties 212 straipsnį yra vienintelė turima teisinė priemonė tokiai pagalbai skirti.

Projektų finansavimas arba techninė pagalba nebūtų tinkamos arba pakankamos priemonės šiems makroekonominiams tikslams įgyvendinti. Palyginti su kitomis ES priemonėmis, svarbiausias makrofinansinės pagalbos privalumas yra tai, kad ją teikiant sumažėtų išorės finansinių suvaržymų ir būtų padedama kurti stabilią makroekonominę sistemą, kartu skatinant tvarią mokėjimų balanso ir biudžeto būklę, ir tinkamą struktūrinių reformų pagrindą. Kadangi makrofinansinė pagalba padeda sukurti bendrą tinkamą pagrindą makroekonominei ir struktūrinei politikai vykdyti, ši pagalba gali padidinti kitų Jordanijoje vykdomų veiksmų, finansuojamų pagal kitas siauresnio profilio ES finansines priemones, veiksmingumą.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Numatoma pagalba būtų suteikta paskolos forma ir turėtų būti finansuojama per skolinimosi operaciją, kurią ES vardu vykdys Komisija. Biudžeto išlaidos pagalbai atitiks atidėjinius, kurie sudaro 9 % sumų, išmokėtų iš ES išorės skolinimui skirto garantijų fondo, pagal biudžeto eilutę 01 04 01 14 („Garantijų fondo atidėjiniai“). Darant prielaidą, kad pirmoji paskolos dalis (100 mln. EUR) bus išmokėta 2013 m., o antroji (80 mln. EUR) – 2014 m., ir laikantis garantijų fondo mechanizmo taisyklių, atidėjiniai bus įtraukti į 2015–2016 m. biudžetą.

5. NEPRIVALOMI DUOMENYS

- **Persvarstymo, keitimo, laikinojo galiojimo išlyga**

Į pasiūlymą įtraukta laikinojo galiojimo išlyga. Siūloma makrofinansine pagalba turėtų būti galima naudotis dvejus metus nuo pirmosios susitarimo memorandumo įsigaliojimo dienos.

2013/0128 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

suteikti makrofinansinę pagalbą Jordanijos Hašimitų Karalystei

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 212 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą[3],

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,[4]

kadangi:

(1) Europos Sąjungos (toliau – Sąjunga) ir Jordanijos Hašimitų Karalystės (toliau – Jordanija) santykių pagrindas – Europos kaimynystės politika. Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Jordanijos sudarytas asociacijos susitarimas įsigaliojo 2002 m. gegužės mėn. Dvišalis politinis dialogas ir ekonominis bendradarbiavimas buvo toliau plėtojami įgyvendinant EKP veiksmų planus, kurių paskutinis apima 2010–2015 m. laikotarpį. 2010 m. Sąjunga suteikė Jordanijai aukštesnio lygio statuso partnerystę, tokiu būdu išplėsdama abiejų šalių bendradarbiavimo sritis;

(2) nuo 2010 m. pabaigos Jordanijos ekonomikai didelį poveikį darė vietos įvykiai, susiję su įvykiais pietiniame Vidužemio jūros regione, žinomais kaip Arabų pavasaris, ir neramumai regione, visų pirma kaimyniniuose Egipte ir Sirijoje. Dėl pablogėjusios situacijos pasaulyje, nuolatinių gamtinių dujų iš Egipto tiekimo sutrikimų, privertusių Jordaniją vietoj iš Egipto importuojamų dujų elektros gamybai naudoti brangesnį kurą, ir dėl didelių į šalį plūstančių pabėgėlių iš Sirijos srautų susidarė didelės išorės ir biudžeto finansavimo spragos;

(3) nuo Arabų pavasario pradžios Sąjunga įvairiomis progomis yra išreiškusi pasižadėjimą remti Jordaniją šiai įgyvendinant ekonominę ir politinę reformą. Šis pasižadėjimas buvo dar kartą patvirtintas 2012 m. gruodžio mėn. vykusio 10-ojo Sąjungos ir Jordanijos asociacijos tarybos susitikimo išvadose;

(4) Jordanija ėmėsi įvairių politinių reformų: visų pirma 2011 m. rugsėjo mėn. Jordanijos parlamentas priėmė per 40 konstitucijos pataisų – tai reikšmingas žingsnis kuriant pilnavertę demokratinę sistemą. Politinė ir ekonominė Sąjungos parama Jordanijos reformų procesui atitinka Sąjungos politiką Vidužemio jūros pietinio regiono atžvilgiu, kaip numatyta Europos kaimynystės politikoje;

---

[3] OL C […], […], p. […].

[4] 2012 m. [...] Europos Parlamento pozicija ir 2012 m. [ ] Tarybos sprendimas.

(5) 2012 m. rugpjūčio mėn. Jordanijos valdžios institucijos ir Tarptautinis valiutos fondas (TVF) sudarė trimetį rezervinį susitarimą dėl 1 364 mln. SST Jordanijos ekonominiam koregavimui ir reformų programai remti;

(6) remdama Jordanijos politinių ir ekonominių reformų darbotvarkę 2011–2013 m. Sąjunga skyrė 293 mln. EUR subsidijų pagal įprastą bendradarbiavimo programą. Be to, 70 mln. EUR Jordanijai buvo skirta 2012 m. pagal „Paramos partnerystei, reformoms ir integraciniam augimui programą“ (SPRING) ir 10 mln. EUR Sąjungos humanitarinės pagalbos lėšų Sirijos pabėgėliams remti;

(7) 2012 m. gruodžio mėn. Jordanija, atsižvelgdama į blogėjančią ekonominę padėtį ir perspektyvas, paprašė Sąjungos makrofinansinės pagalbos;

(8) atsižvelgiant į tai, kad gavus TVF ir Pasaulio banko makroekonominę paramą vis dar išlieka Jordanijos mokėjimų balanso finansavimo trūkumas, ir į Jordanijos išorės finansinės būklės jautrumą išoriniams sukrėtimams, dėl kurio reikia užtikrinti atitinkamą užsienio valiutos atsargų lygį, laikoma, kad esamomis išskirtinėmis aplinkybėmis makrofinansinės pagalbos suteikimas būtų tinkamas atsakas į Jordanijos prašymą. Sąjungos makrofinansinės pagalbos Jordanijai programa (toliau – Sąjungos makrofinansinė pagalba) paremtų Jordanijos ekonomikos stabilizaciją ir struktūrinių reformų darbotvarkę, papildydama išteklius, gaunamus pagal TVF finansinį susitarimą;

(9) Sąjungos makrofinansinė pagalba turėtų ne tik papildyti TVF ir Pasaulio banko programas ir išteklius, bet ir užtikrinti papildomą Sąjungos dalyvavimo suteikiamą naudą. Komisija turėtų užtikrinti, kad Sąjungos makrofinansinė pagalba teisiškai ir iš esmės atitiktų įvairiose išorės veiksmų srityse patvirtintas priemones bei kitas susijusias Sąjungos politikos sritis;

(10) konkretūs Sąjungos makrofinansinės pagalbos tikslai turėtų būti: didinti Jordanijos viešųjų finansų valdymo sistemos veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę ir skatinti struktūrines reformas, skirtas tvariam ir integraciniam augimui, darbo vietų kūrimui ir fiskalinei konsolidacijai remti. Komisija turėtų nuolat stebėti, kaip siekiama šių tikslų;

(11) sąlygos, kuriomis grindžiama Sąjungos makrofinansinė pagalba, turėtų atitikti svarbiausius politikos, kurią Sąjunga vykdo Jordanijos atžvilgiu, principus ir tikslus;

(12) siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos finansinių interesų, susijusių su šia makrofinansine pagalba, apsaugą, būtina, kad Jordanija priimtų tinkamas priemones, susijusias su sukčiavimo, korupcijos ir kitų su šia finansine pagalba siejamų pažeidimų prevencija ir kova su jais. Taip pat būtina, kad Komisija vykdytų tinkamą kontrolę ir kad Europos Audito Rūmai pasirūpintų tinkamu auditu;

(13) Sąjungos makrofinansinės pagalbos suteikimas turėtų neturėti poveikio biudžeto valdymo institucijos įgaliojimams;

(14) šią pagalbą turėtų administruoti Komisija. Siekiant užtikrinti, kad Europos Parlamentas ir Ekonomikos ir finansų komitetas galėtų stebėti, kaip įgyvendinamas šis sprendimas, Komisija turėtų juos periodiškai informuoti apie su pagalba susijusius pokyčius ir pateikti jiems atitinkamus dokumentus;

(15) siekiant užtikrinti vienodas šio sprendimo įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Šiais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi pagal 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo

įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai[5]. Tai, kad pagalbos suma yra gana didelė ir dėl to gali turėti didelį poveikį, yra pagrindas vykdyti nagrinėjimo procedūrą pagal Reglamento (ES) Nr. 182/2011 2 straipsnio 2 dalį,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Siekdama paremti Jordanijos ekonomikos stabilizaciją ir reformas, Sąjunga suteikia Jordanija makrofinansinę pagalbą, kurios maksimali suma – 180 mln. EUR. Ši pagalba padės padengti Jordanijos mokėjimų balanso poreikius, kaip nustatyta dabartinėje TVF programoje.
2. Visa makrofinansinės pagalbos suma suteikiama Jordanijai paskolų forma. Komisijai suteikiami įgaliojimai Europos Sąjungos vardu kapitalo rinkose arba iš finansų įstaigų pasiskolinti reikalingus išteklius, kad galėtų juos paskolinti Jordanijai. Ilgiausias paskolų grąžinimo terminas – 15 metų.
3. Sąjungos makrofinansinės pagalbos mokėjimą administruoja Komisija, laikydamasi TVF ir Jordanijos susitarimų ar susitarimo memorandumų ir pagrindinių ekonomikos reformų principų ir tikslų, išdėstytų ES ir Jordanijos asociacijos susitarime ir ES ir Jordanijos 2010–2012 m. veiksmų plane, suderintame pagal Europos kaimynystės politiką. Komisija nuolat informuoja Europos Parlamentą bei Ekonomikos ir finansų komitetą apie Sąjungos makrofinansinės pagalbos administravimo pokyčius ir teikia jiems atitinkamus dokumentus.
4. Sąjungos makrofinansinė pagalba teikiama dvejus metus nuo 2 straipsnio 1 dalyje nurodyto susitarimo memorandumo įsigaliojimo pirmosios dienos.

2 straipsnis

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai, laikantis 6 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, susitarti su Jordanijos valdžios institucijomis dėl su Sąjungos makrofinansine pagalba susijusių ekonominės politikos ir finansinių sąlygų, kurios turi būti nustatytos susitarimo memorandume, kuriame pateikiamas ir šių sąlygų įgyvendinimo tvarkaraštis (toliau – susitarimo memorandumas). Ekonominė politika ir finansinės sąlygos dera su 1 straipsnio 3 dalyje nurodytais susitarimais ar susitarimo memorandumais. Šiomis sąlygomis bus siekiama visų pirma gerinti Jordanijos viešųjų finansų valdymo sistemų veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę, taip pat ir naudojant Sąjungos makrofinansinę pagalbą. Komisija nuolat stebi pažangą, padarytą siekiant šių tikslų.
2. Pagalbos finansinės sąlygos išsamiai išdėstomos paskolos susitarime, dėl kurio susitaria Komisija ir Jordanijos valdžios institucijos.
3. Sąjungos makrofinansinės pagalbos įgyvendinimo laikotarpiu Komisija stebi, ar Jordanijos finansiniai mechanizmai, administracinės procedūros ir vidaus bei išorės kontrolės mechanizmai, susiję su pagalba, yra patikimi, taip pat, ar laikomasi suderinto tvarkaraščio.
4. Komisija periodiškai tikrina, ar Jordanijos ekonominė politika atitinka Sąjungos makrofinansinės pagalbos tikslus ir ar tinkamai laikomasi sutartų ekonominės

[5] OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

politikos sąlygų. Atlikdama tikrinimus Komisija glaudžiai bendradarbiauja su TVF ir Pasaulio banku, o prireikus – ir su Ekonomikos ir finansų komitetu.

3 straipsnis

1. Laikydamasi 2 dalyje nustatytų sąlygų Komisija Sąjungos finansinę pagalbą Jordanijai teikia dviem paskolos dalimis. Kiekvienos dalies dydis nustatomas susitarimo memorandume.

2. Komisija sprendžia dėl atskirų dalių išmokėjimo, atsižvelgdama į tai, ar tinkamai įgyvendinama TVF programa ir tenkinamos ekonominės politikos sąlygos, sutartos susitarimo memorandume. Antroji dalis išmokama ne anksčiau nei po trijų mėnesių nuo pirmosios dalies išmokėjimo dienos.

3. Sąjungos lėšos mokamos Jordanijos centriniam bankui. Remiantis susitarimo memorandumo nuostatomis, dėl kurių bus susitarta, įskaitant likutinių biudžeto finansavimo poreikių patvirtinimą, Sąjungos lėšos gali būti sumokėtos Jordanijos finansų ministerijai, kuri yra galutinis gavėjas.

4 straipsnis

1. Su Sąjungos makrofinansine pagalba susijusios skolinimosi ir skolinimo operacijos atliekamos eurais, taikant tą pačią lėšų įskaitymo dieną, ir dėl jų Sąjunga neturi patirti su paskolos mokėjimo terminų pasikeitimu susijusios rizikos, valiutų kurso ar palūkanų normos rizikos arba kokios nors kitos komercinės rizikos.

2. Jordanijos prašymu Komisija imasi reikalingų veiksmų, kad į paskolos sąlygas būtų įtraukta išankstinio grąžinimo sąlyga. Atitinkama išankstinio grąžinimo sąlyga įtraukiama ir į Komisijos skolinimosi operacijų sąlygas.

3. Jordanijos prašymu ir susidarius palankioms aplinkybėms sumažinti paskolos palūkanų normą, Komisija gali refinansuoti visą ar dalį jos pradinių paskolų arba pakeisti atitinkamas finansines sąlygas. Refinansavimo arba pakeitimo operacijos atliekamos laikantis 1 dalyje nustatytų sąlygų, ir dėl jų neturi būti pratęstas vidutinis susijusios paskolos grąžinimo terminas arba padidėti refinansavimo arba pakeitimo operacijos dieną likusi negražintų paskolų pagrindinės dalies suma.

4. Visas Sąjungos išlaidas, susijusias su skolinimosi ir skolinimo operacijomis pagal šį sprendimą, padengia Jordanija.

5. Komisija informuoja Europos Parlamentą ir Ekonomikos ir finansų komitetą apie 2 ir 3 dalyse nurodytų operacijų eigą.

5 straipsnis

1. Sąjungos makrofinansinė pagalba teikiama pagal 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002[6] ir jo taikymo taisykles[7].

2. Susitarimo memorandume ir paskolos susitarime, dėl kurių turi būti susitarta su Jordanijos valdžios institucijomis, visų pirma numatomos tinkamos priemonės dėl sukčiavimo, korupcijos ir visų kitų pagalbai įtakos turinčių pažeidimų prevencijos ir kovos su jais. Siekiant užtikrinti didesnį lėšų valdymo ir išmokėjimo skaidrumą,

[6] OL L 298, 2012 10 26, p. 1.
[7] OL L 362, 2012 12 31, p. 1.

susitarimo memorandume ir paskolos susitarime taip pat numatoma Komisijos, įskaitant Europos kovos su sukčiavimu tarnybą, kontrolė, įskaitant teisę atlikti patikrinimus ir inspektavimus vietoje. Tuose dokumentuose taip pat numatomas Audito Rūmų vykdomas auditas, įskaitant, kai reikia, auditą vietoje.

6 straipsnis

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Jei daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

7 straipsnis

1. Ne vėliau kaip kiekvienų metų birželio 30 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą apie šio sprendimo įgyvendinimą praėjusiais metais, įskaitant to įgyvendinimo vertinimą. Ataskaitoje nurodomas susitarimo memorandume nustatytų ekonominės politikos sąlygų, Jordanijos einamųjų ekonominių ir fiskalinių rezultatų ir Komisijos sprendimų išmokėti Sąjungos makrofinansinės pagalbos dalis ryšys.

2. Ne vėliau kaip per dvejus metus nuo 1 straipsnio 4 dalyje nurodyto pagalbos teikimo laikotarpio pabaigos Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai *ex post* vertinimo ataskaitą.

8 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.*

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

1.4. Tikslai

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Priežiūros ir atskaitomybės taisyklės

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Makrofinansinė pagalba Jordanijos Hašimitų Karalystei

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV ir VGB sistemoje[8]

Politikos sritis – 01 antraštinė dalis – Ekonomikos ir finansų reikalai

Veikla: 03 – Tarptautiniai ekonomikos ir finansų reikalai

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

X Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su nauja priemone

1.4. Tikslai

1.4.1. Komisijos daugiametis (-čiai) strateginis (-iai) tikslas (-ai), kurio (-ių) siekiama šiuo pasiūlymu (šia iniciatyva)

„Skatinti gerovę už ES ribų“

Pagrindinė su ECFIN GD susijusi veiklos sritis yra siejama su:

1. Europos kaimynystės politikos įgyvendinimo skatinimu gilinant ekonominę analizę ir stiprinant politinį dialogą bei patarimų dėl veiksmų planų ekonominių aspektų teikimą;

2. makrofinansinės pagalbos trečiosioms šalims partnerėms rengimu, stebėjimu ir įgyvendinimu, bendradarbiaujant su atitinkamomis tarptautinėmis finansų įstaigomis.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ir atitinkama VGV / VGB veikla

Konkretus tikslas Nr. 3: „Makrofinansinės pagalbos trečiosioms šalims teikimas siekiant įveikti jų mokėjimų balanso krizę ir atkurti išorės skolos tvarumą“.

Atitinkama VGV / VGB veikla. Tarptautiniai ekonominiai ir finansiniai santykiai, pasaulinė valdysena.

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Siūlomą pagalbą sudaro 180 mln. EUR ES paskola Jordanijos Hašimitų Karalystei (toliau – Jordanija), skirta tvaresnei mokėjimų balanso būklei užtikrinti. Pagalba, išmokama dviem dalimis, padės šaliai įveikti ekonominius ir socialinius sunkumus, patirtus dėl neramumų šalyje ir regione. Ji taip pat skatins struktūrines reformas, skirtas tvariam ekonomikos augimui didinti ir viešųjų finansų valdymui gerinti.

1.4.4. Rezultatų ir poveikio rodikliai

Valdžios institucijų bus prašoma reguliariai teikti Komisijos tarnyboms tam tikrus rodiklius, o prieš išmokant antrąją pagalbos dalį pateikti išsamią ataskaitą apie tai, kaip laikomasi sutartų politikos sąlygų.

Komisijos tarnybos, atlikusios Jordanijoje vykdomų finansinių ir administracinių procedūrų veikimo įvertinimą rengiantis šiai operacijai, ir toliau vykdys valstybės finansų valdymo stebėseną. ES delegacija Jordanijoje taip pat reguliariai teiks ataskaitas pagalbos stebėsenai svarbiais klausimais. Komisijos tarnybos palaikys

[8] VGV – veikla grindžiamas valdymas, VGB – veikla grindžiamas biudžeto sudarymas.

glaudžius ryšius su TVF ir Pasaulio banku, kad iš šių organizacijų pasisemtų patirties vykdyti veiklą Jordanijoje.

Siūlomame teisėkūros sprendime numatyta metinė ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai, kurioje pateikiamas šios operacijos įgyvendinimo vertinimas. Nepriklausomas pagalbos *ex-post* vertinimas bus atliktas per dvejus metus nuo įgyvendinimo laikotarpio pabaigos.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai

Pagalba bus išmokama su sąlyga, kad bus sėkmingai įgyvendinamas Jordanijos ir TVF rezervinis susitarimas. Be to, Komisija susitaria su Jordanijos valdžios institucijomis dėl konkrečių politikos sąlygų, išvardytų Susitarimo memorandume, kurios turi būti įvykdytos prieš Komisijai išmokant antrąją dalį.

1.5.2. Papildoma ES dalyvavimo nauda

Siūloma makrofinansinė pagalba padės šaliai įveikti ekonominį sukrėtimą, kurį sukėlė neramumai šalyje ir regione, taip pat skatinti makroekonominį stabilumą, ekonomines reformas ir politinę pažangą šalyje. Papildydama tarptautinių finansų įstaigų, ES ir kitų paramos teikėjų suteiktus išteklius, ji prisidės prie bendro finansinės paramos paketo, dėl kurio ištikus krizei susitarė tarptautiniai paramos teikėjai, veiksmingumo.

Siūloma programa taip pat sustiprins vyriausybės įsipareigojimą vykdyti reformas ir jos siekį palaikyti glaudesnius ryšius su ES. Šito bus pasiekta, *inter alia*, tinkamai laikantis pagalbos išmokėjimo sąlygų. Žvelgiant plačiau, tai būtų ženklas kitoms regiono šalims, kad ES yra pasirengusi ekonomiškai sunkiu metu remti tokias šalis kaip Jordanija, iš tiesų pradedančias eiti politinių reformų keliu.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Nuo 2004 m. buvo atlikta penkiolika makrofinansinės pagalbos operacijų *ex-post* vertinimų. Vertinimuose daroma išvada, kad makrofinansinės pagalbos operacijomis prisidedama (nors kartais nedaug ir netiesiogiai) prie pagalbą gaunančios šalies išorės tvarumo gerinimo, makroekonominio stabilumo ir struktūrinių reformų pažangos. Daugeliu atvejų makrofinansinės pagalbos operacijos darė teigiamą poveikį pagalbą gaunančios šalies mokėjimų balansui ir padėjo sušvelninti jos biudžeto suvaržymus. Ji taip pat turėjo įtakos šiek tiek didesniam ekonomikos augimui.

1.5.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis

ES yra viena iš pagrindinių paramos Jordanijai teikėjų. Remdama Jordanijos politinių ir ekonominių reformų darbotvarkę 2011–2013 m. ES skyrė 293 mln. EUR subsidijų pagal įprastą bendradarbiavimo programą. Be to, 70 mln. EUR Jordanijai buvo skirta 2011 m. pagal SPRING programą ir 10 mln. EUR iš Humanitarinės pagalbos lėšų Sirijos pabėgėliams remti.

Palyginti su kitomis ES priemonėmis, svarbiausias makrofinansinės pagalbos privalumas būtų tai, kad ja būtų padedama kurti stabilią makroekonominę sistemą, kartu skatinant tvarią mokėjimų balanso ir biudžeto būklę, ir tinkamą struktūrinių reformų pagrindą. Makrofinansine pagalba neužtikrinama reguliari finansinė parama; ji taip pat nėra skirta šalių gavėjų ekonominei ir socialinei plėtrai. Makrofinansinė pagalba nutraukiama iš karto, kai tik atkuriamas šalies išorės finansinės padėties

tvarumas. Po to turėtų būti vykdomos nuolatinės ES bendradarbiavimo pagalbos priemonės.

Makrofinansinė pagalba taip pat skirta papildyti tarptautinių finansų institucijų vykdomas operacijas, visų pirma koregavimo ir reformų programą, remiamą pagal TVF rezervinį susitarimą, ir Pasaulio banko pagal vystymosi politiką suteiktą paskolą.

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

X Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė ribota**

X Pasiūlymas (iniciatyva) galioja dvejus metus nuo susitarimo memorandumo įsigaliojimo, kaip nustatyta sprendimo 1 straipsnio 4 dalyje.

X Finansinis poveikis nuo 2013 m. iki 2016 m.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)[9]

X Komisijos vykdomas **tiesioginis centralizuotas valdymas**

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Priežiūros ir atskaitomybės taisyklės

Ši pagalba yra makroekonominio pobūdžio ir jos struktūra suderinama su TVF remiama ekonomine programa. Komisijos tarnybos vykdys stebėseną remdamosi rezerviniu susitarimu ir konkrečių reformų priemonių, dėl kurių susitarta susitarimo memorandume su Jordanijos valdžios institucijomis, įgyvendinimo pažanga (taip pat žr. 1.4.4 punktą).

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

2.2.1. Nustatyta rizika

Su šia makrofinansinės pagalbos operacija sietina pasitikėjimo, strateginė ir politinė rizika.

Egzistuoja rizika, kad makrofinansinė pagalba, kuri nėra paskirta konkrečioms išlaidoms padengti, gali būti naudojama nesąžiningai. Apskritai ši rizika yra susijusi su tokiais veiksniais, kaip Centrinio banko ir Finansų ministerijos kokybės valdymo sistemos ir pakankamas vidaus ir išorės audito pajėgumas.

Kita svarbi rizika pagalbos operacijai kyla dėl regiono ekonominio ir politinio nestabilumo, visų pirma Sirijoje, kuris turi tiesioginės įtakos Jordanijos ekonomikai. Vietos lygmeniu pagrindinė rizika yra nestabilumas, susijęs su politinių ir ekonominių reformų proceso sunkumais. Visiškam stabilizavimo ir reformų priemonių įgyvendinimui, remiamam tarptautinės bendruomenės, įskaitant siūlomą makrofinansinės pagalbos operaciją, gali pakenkti socialinis nepasitenkinimas.

Jordanija taip pat tebėra pažeidžiama dėl galimų naujų importuojamų gamtinių dujų iš Egipto tiekimo sutrikimų. Galiausia egzistuoja rizika, kylanti dėl galimo Europos ir pasaulinės ekonominės aplinkos pablogėjimo ir tarptautinių energijos ir maisto kainų padidėjimo.

[9] Išsamią informaciją apie valdymo metodus ir nuorodas į Finansinį reglamentą galima rasti svetainėje „BudgWeb“ http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2.2.2. Numatomas (-i) kontrolės metodas (-ai)

Makrofinansinei pagalbai bus taikomos tikrinimo, kontrolės ir audito procedūros, už kurias bus atsakinga Komisija, taip pat Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir Europos Audito Rūmai.

2.2.3. Kontrolės priemonių taikymo išlaidos ir nauda ir galimas nesilaikymo lygis

Pagrindinės Komisijos išlaidos, susijusios su patikrinimo ir kontrolės metodais, taip pat prieš operaciją atliktų finansinių ir administracinių vizitų veiklos vertinimo išlaidos aprašytos 3.2.1 lentelėje. Be to, yra Europos Audito Rūmų ir galimų OLAF intervencijų išlaidų. Veiklos vertinimas ne tik padeda įvertinti nesąžiningo lėšų panaudojimo riziką, bet papildomai pateikia naudingos informacijos apie reikalingas reformas finansų valdymo srityje ir į tai atsižvelgiama operacijos politinėse sąlygose. Kalbant apie tikėtiną reikalavimų nesilaikymo lygį, remiantis makrofinansinės pagalbos priemonės patirtimi nuo jos sukūrimo laikoma, kad tokia rizika (paskolos negrąžinimas ar nesąžiningas lėšų panaudojimas) yra labai nedidelė.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Siekiant sumažinti sukčiavimą, buvo imtasi kelių priemonių.

Pirma, siūlomu makrofinansinės pagalbos Jordanijai teisiniu pagrindu numatomos nuostatos dėl sukčiavimo prevencijos priemonių. Šios priemonės plačiau aprašytos susitarimo memorandume ir paskolos sutartyje, numatant nuostatas dėl patikrinimo, sukčiavimo prevencijos, auditų ir lėšų susigrąžinimo sukčiavimo arba korupcijos atvejais. Taip pat numatoma, kad bus nustatytos konkrečios politikos sąlygos, taikomos teikiant pagalbą, daugiausia valstybės finansų valdymo srityje, siekiant stiprinti veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę.

Antra, prieš sudarant susitarimo memorandumą Komisijos tarnybos, padedant tinkamai įgaliotiems išorės ekspertams, atliks finansinių ir administracinių procedūrų veikimo įvertinimą Finansų ministerijoje ir Jordanijos centriniame banke, kad būtų įgyvendinti Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo Finansinio reglamento reikalavimai. Šis patikrinimas leis nustatyti, ar makrofinansinės pagalbos patikimo finansų valdymo sistema Jordanijoje yra pakankamai veiksminga, ir apims tokias sritis kaip valdymo struktūra ir organizacija, lėšų valdymas ir kontrolė, IT sistemų saugumas, vidaus ir išorės audito pajėgumas bei centrinio banko nepriklausomumas. Atsižvelgus į šį vertinimą ir suderinus su nacionalinėmis valdžios institucijomis gali būti nustatyti konkretūs mechanizmai, taikomi pagalbos gavėjų vykdomam lėšų valdymui. Be to, pagalba būtų išmokėta į specialią sąskaitą Jordanijos centriniame banke.

Galiausiai pagalbai bus taikomos tikrinimo, kontrolės ir audito procedūros, už kurias bus atsakinga Komisija, įskaitant OLAF, ir Europos Audito Rūmai.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

01 03 02 – Makrofinansinė pagalba

01 04 01 14 – Garantijų fondo atidėjiniai

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris [Aprašymas…..….]	DA / NDA (10)	ELPA šalių[11]	šalių kandidačių[12]	trečiųjų šalių	pagal Finansinio reglamento 18 straipsnio 1 dalies aa punktą
4	01 03 02 Makrofinansinė pagalba	DA	NE	NE	NE	NE
4	01 04 01 14 Garantijų fondo atidėjiniai	DA	NE	NE	NE	NE

01 04 01 04 – Europos Sąjungos garantija ES paskoloms, skirtoms teikti makrofinansinę pagalbą trečiosioms šalims. Išorės veiksmų garantijų fondui lėšos atidedamos pagal Fondo reglamentą su pakeitimais. Pagal šį reglamentą atidėjiniai apskaičiuojami nuo metų pabaigoje negrąžintos sumos. Atidėjinių suma apskaičiuojama n metų pradžioje, iš planuojamos sumos atėmus Fondo grynojo turto vertę n–1 metų pabaigoje. Ši atidėjinių suma n metais įrašoma į n+1 metų preliminarų biudžetą, o n+1 metų pradžioje visa ši suma viena operacija pervedama iš Garantijų fondo atidėjinių (biudžeto eilutė 01 04 01 14). Todėl apskaičiuojant Fondo atidėjinių sumą, 9 % (daugiausia 16,2 mln. EUR) visos faktiškai išmokėtos sumos bus įskaičiuota į planuojamą n–1 metų pabaigos sumą.

Biudžeto įrašas („p.m.“), kuriame nurodyta biudžeto garantija paskolai, bus panaudotas tik tuomet, jei bus faktiškai pareikalauta šios garantijos. Tikimasi, kad biudžeto garantijos nebus pareikalauta.

☐☐Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės. Netaikoma.

10 DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.
11 ELPA: Europos laisvosios prekybos asociacija.
12 Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių šalių kandidačių.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms suvestinė

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija: **4** [Antraštinė dalis: ES – pasaulio partnerė]

GD: <ECFIN GD>			**2013**[13] metai	**2014** metai	**2015** metai	**2016** metai	**IŠ VISO**
• Veiklos asignavimai							
Biudžeto eilutė 01 04 01 14 – Garantijų fondo atidėjiniai	Įsipareigojimai	(1a)			9	7,2	**16,2**
	Mokėjimai	(2a)			9	7,2	**16,2**
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami konkrečių programų rinkinio lėšomis[14] (veiklos vertinimas ir *ex-post* vertinimas)							
Biudžeto eilutė 01 03 02	Įsipareigojimai	(3)	0,05		0,15		**0,20**
	Mokėjimai	(3a)	0,05		0,05	0,10	**0,20**
IŠ VISO asignavimų ECFIN GD	Įsipareigojimai	=1+1a +3	0,05		9,15	7,2	**16,4**
	Mokėjimai	=2+2a +3	0,05		9,05	7,3	**16,4**

• IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	(4)	0,05		9,15	7,2	**16,4**
	Mokėjimai	(5)	0,05		9,05	7,3	**16,4**

• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų konkrečių programų rinkinio lėšomis (6)

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	=4+ 6	0,05		9,15	7,2	**16,4**
	Mokėjimai	=5+ 6	0,05		9,05	7,3	**16,4**

[13] N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

[14] Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Jei pasiūlymas (iniciatyva) daro poveikį kelioms išlaidų kategorijoms:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija:	**5**		Administracinės išlaidos				
			2013 metai	**2014** metai	**2015** metai	**2016** metai	**IŠ VISO**
GD: <…….>							
• Žmogiškieji ištekliai			0,040	0,028	0,021	0,016	**0,105**
• Kitos administracinės išlaidos			0,025	0,015			**0,040**
IŠ VISO ECFIN GD	Asignavimai		0,065	0,043	0,021	0,016	**0,145**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)		0,065	0,043	0,021	0,016	**0,145**

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2013[15] metai	**2014** metai	**2015** metai	**2016** metai	**IŠ VISO**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1–5 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	0,115	0,043	9,171	7,216	**16,545**
	Mokėjimai	0,115	0,043	9,071	7,316	**16,545**

[15] N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

3.2.2. Numatomas poveikis veiklos asignavimams

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami

– X Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir rezultatus ⇩			**2013** metai		**2014** metai		**2015** metai		**2016** metai		**IŠ VISO**	
	Rūšis[16]	Vidutinės išlaidos	Skaičius	Išlaidos	Skaičius	Išlaidos	Skaičius	Išlaidos	Skaičius	Išlaidos	Bendras skaičius	Iš viso išlaidų
3 KONKRETUS TIKSLAS[17]												
1 rezultatas	Veiklos vertinimas		1	0,05							1	0.05
2 rezultatas	Ex-post vertinimas						1	0,15			1	0.15
3 rezultatas	Garantijų fondo atidėjiniai						1	9	1	7.2	2	16.2
1 konkretaus tikslo tarpinė suma			1	0.05			2	10,5	1	7.2	4	17.75
IŠ VISO IŠLAIDŲ			1	0.05			2	10,5	1	7.2	4	**17.75**

16 Rezultatai yra pateiktini produktai ir suteiktinos paslaugos (pvz.: finansuotų studentų mainų skaičius, nutiesta kelio kilometrų ir pan.).

17 Kaip apibūdinta 1.4.2 dalyje „Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)...“

3.2.3. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams

3.2.3.1. Suvestinė

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai nenaudojami

– X Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administraciniai asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2013[18] metai	**2014** metai	**2015** metai	**2016** metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			**IŠ VISO**
Daugiametės finansinės programos **5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA**								
Žmogiškieji ištekliai	0,040	0,028	0,021	0,016				**0,105**
Kitos administracinės išlaidos	0,025	0,015						**0,040**
Tarpinė suma pagal daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	0,065	0,043	0,021	0,016				**0,145**
Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ[19]								
Žmogiškieji ištekliai								
Kitos administracinės išlaidos								
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								

IŠ VISO	0,065	0,043	0,021	0,016				**0,145**

Administracinių asignavimų poreikiai bus tenkinami panaudojant GD asignavimus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos taikant metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

[18] N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

[19] Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.3.2. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai nenaudojami.

– X Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Preliminarūs duomenys visos darbo dienos ekvivalento vienetais

	2013 metai	**2014** metai	**2015** metai	**2016** metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)							
01 01 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	0,15	0,12	0,08	0,05			
XX 01 01 02 (Delegacijos)							
XX 01 05 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)							
10 01 05 01 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)							
• Išorės personalas (visos darbo dienos ekvivalentas:)[20]							
XX 01 02 01 (CA, INT, SNE, finansuojami iš bendrojo biudžeto)	0,25	0,16	0,14	0,12			
XX 01 02 02 (CA, INT, JED, LA ir SNE delegacijose)							
XX 01 04 yy[21] – būstinėje							
XX 01 04 yy[21] – delegacijose							
XX 01 05 02 (CA, SNE, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)							
10 01 05 02 (CA, SNE, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)							
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)							
IŠ VISO	**0,40**	**0,28**	**0,22**	**0,17**			

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto suvaržymus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Prižiūrėti ir valdyti veiklą, susitarti dėl paskolos sutarties peržiūros ataskaitų, vadovauti misijoms ir vertinti pažangą sąlygų vykdymo srityje.
Išorės personalas	ECFIN D2 skyriaus deleguotasis nacionalinis ekspertas tiesiogiai dalyvaus rengiant susitarimo memorandumą, palaikant ryšius su valdžios institucijomis ir tarptautinėmis finansų įstaigomis, palaikant ryšius su išorės ekspertais dėl veiklos vertinimo ir *ex-post* vertinimo, vykstant į patikrinimo komandiruotes ir rengiant Komisijos tarnybų ataskaitas, rengiant Komisijos procedūras, susijusias su pagalbos administravimu.

[20] CA – sutartininkas („Contract Agent“); LA – vietinis darbuotojas („Local Agent“); SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“); INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („Intérimaire“); JED – jaunesnysis delegacijos ekspertas („Jeune Expert en Délégation“).

[21] Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

– X Pasiūlymas (iniciatyva) atitinka dabartinę daugiametę finansinę programą

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

– X Pasiūlyme (iniciatyvoje) nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo

3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

X Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio įplaukoms